

REFERAT Valgbestyrelsen 2022-2025 d. 01-10-2025

Mødedato Onsdag d. 01. oktober 2025 kl. 08:30

Mødested Novo Nordisk, N.J. Haustrups Vej 29, 5220 Odense SØ

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
B-sag: Valgbestyrelsens rolle i forbindelse med fintællingen.....	4
B-sag: Valgbestyrelsens deltagelse i gennemgang af brevstemmer til kommunal- og regionalvalget.	8
Lukket: B-sag: Fortroligt punkt - Godkendelse af kandidatlistes.....	9

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-5-24

Sagsresumé

Godkendelse af dagsorden til Valgbestyrelsens møde den 1. oktober 2025.

Indstilling

Dagsordenen fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Valgbestyrelsen godkender dagsordenen.

Punkt 2: B-sag: Valgbestyrelsens rolle i forbindelse med fintællingen

84.03.09-A26-1-25

Sagsresumé

Der gives med denne sag en orientering om Valgbestyrelsens rolle i forbindelse med afviklingen af det kommende kommunal- og regionalvalg tirsdag den 18. november og den efterfølgende fintælling onsdag den 19. november.

Der gives endvidere en orientering om det nye valgsystem, der tages i brug for første gang ved kommunal- og regionalvalget.

I den forbindelse anbefaler Borgmesterforvaltningen, at Valgbestyrelsen tager stilling til, hvordan en eventuel lodtrækning håndteres i tilfælde af, at der er stemmelighed, når valget opgøres.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Valgbestyrelsen godkender proces for lodtrækning ved stemmelighed som beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning

Valgbestyrelsen godkender Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

A. Kompetencefordeling

Ifølge valgloven er det byrådet, der har ansvaret for forberedelse af afstemningen på valgdagen, mens Valgbestyrelsen har ansvaret for afviklingen af fintællingen.

Det administrative ansvar for afvikling af valg ligger i Borgmesterforvaltningen, og stillingtagen til forskellige forhold omkring de valgforberedelser, byrådet er ansvarlig for, er stiltende henlagt til Økonomiudvalget.

Borgmesterforvaltningen sørger for den praktiske udførelse med bistand fra ansatte i alle forvaltninger.

De områder, der ifølge valgloven er henlagt til Valgbestyrelsen, kan imidlertid ikke delegeres til andre udvalg, hvorfor spørgsmål i relation til kandidatlistor (til kommunalvalg), stemmesedler og fintællingen forelægges for Valgbestyrelsen.

B. Fintællingen

Fintællingen finder sted onsdag den 19. november i Marienlystcentret fra kl. 8.00.

Som nævnt ovenfor er det ifølge valgloven Valgbestyrelsen, der har ansvaret for fintællingen. Den praktiske udførelse varetages af ansatte fra alle forvaltninger og organiseres af Borgmesterforvaltningen.

Valgbestyrelsen møder i Marienlystcentret kl. 8.00. Valgsekretariatet vil her give en orientering om forløbet af valgdagen, hvorefter sekretariatet sammen med Valgbestyrelsen gennemgår de stemmesedler og brevstemmesedler, der er sorteret fra som ugyldige med henblik på at lave en endelig bedømmelse.

Valgbøgerne for begge valg skal underskrives af hele Valgbestyrelsen.

Der er ikke fastsat noget quorumkrav i valglovgivningen for Valgbestyrelsens virksomhed. Det fremgår imidlertid af Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 9565 af 26. juni 2025 om afholdelse af kommunale og regionale valg tirsdag den 18. november 2025, at det efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse er en forudsætning i valglovgivningen, at alle medlemmer af Valgbestyrelsen som udgangspunkt skal være til stede på de møder, som er

omfattet af Valgbestyrelsens virksomhed. Der skal således indkaldes en stedfortræder, såfremt et medlem af Valgbestyrelsen har forfald.

Det fremgår endvidere af Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning, at Valgbestyrelsen er afskåret fra uden særlig anledning at foretage en fornyet gennemgang af stemmesedlerne (forny et fintælling), efter at valgopgørelsen er tilendebragt, valgbogen er underskrevet, og resultatet er meddelt kandidaterne.

Det fremgår endelig af ministeriets vejledning, at såfremt der foreligger en begrundet mistanke om ikke ubetydelige fejl i forbindelse med stemmeoptællingen, og såfremt der er grund til at antage, at opgørelsen af resultatet af stemmeoptællingen og dermed eventuelt også opgørelsen af valgets resultat, kan være urigtigt, har Valgbestyrelsen imidlertid, som det organ, der er ansvarlig for en korrekt opgørelse af valget, en ret - og efter omstændighederne en pligt - til at iværksætte en fornyet fintælling, selvom valgopgørelsen er tilendebragt, valgbogen er underskrevet, og resultatet er meddelt kandidaterne.

Regionsvalgbestyrelsen kan under tilsvarende rammer som den kommunale valgbestyrelse beslutte at foretage en ny fintælling af de stemmesedler, der er afgivet til regionsrådsvalget. Den nye fintælling kan vedrøre alle stemmesedler eller bestemte grupper af stemmesedler.

Dog kan regionsvalgbestyrelsen beslutte, at der skal ske en fornyet fintælling af hele eller udvalgte dele af regionsrådsvalget, forinden den samlede valgbog for regionsrådsvalget er underskrevet, og resultatet er meddelt kandidaterne.

Odense Kommune har på samme måde som til kommunal- og regionalvalget i 2021 indgået en aftale med Region Syddanmark om at foretage en sådan fornyet fintælling på vegne af regionen. Dog således at regionen selv stiller med mandskab til selve optællingen, såfremt der er tale om fornyet fintælling af hele eller store dele af regionsrådsvalget. Region Syddanmark dækker Odense Kommunes omkostninger i forbindelse med en eventuel fornyet fintælling.

C. Særligt om det nye valgssystem

Visning af valgresultater

Der tages et nyt landsdækkende valgssystem i brug til kommunal- og regionalvalget som erstatning for systemet KMD-valg.

Der laves ikke med det nye system nogen ændringer i valgreglerne, ligesom der ikke sker nogen ændring for vælgerne på valgdagen.

Der vil imidlertid være ændrede arbejdsgange ude på valgstederne og centralt i valgsekretariatet i forbindelse med indberetning af resultaterne på valgaftenen og i forbindelse med fintællingen.

Der vil i den forbindelse også være en ændring i visning af resultaterne på valgaftenen og på fintællingen.

Odense Kommune har hidtil udarbejdet sin egen visning af resultaterne på valgaftenen og til fintællingen på baggrund af de resultater, der blev indberettet i kommunens egne regneark fra henholdsvis valgstederne og i forbindelse med fintællingen. Regnearkene dannede grundlag for den centrale indberetning i det daværende KMD-valg.

Med det nye valgssystem sker indberetningen decentralt på de enkelte valgsteder og uden brug af kommunens egne regneark.

Visningen af resultaterne på henholdsvis valgaftenen og til fintællingen sker således via den landsdækkende side valg.dk.

Det nye valgssystem giver mulighed for løbende at vise valgresultaterne på såvel valgaftenen som fintællingen. Man kan i den forbindelse også vælge løbende af vise mandatfordelingen. Dvs. mandatfordelingen som den aktuelt ser ud med de valgsteder, der er talt op. Det vil tydeligt fremgå af valg.dk, hvor mange valgsteder det konkrete resultat baserer sig på.

Ved tidligere kommunalvalg har Odense Kommune også løbende opgjort mandatfordelingen mellem partierne på valgaftenen. På fintællingen har Odense Kommune løbende vist det samlede antal personlige stemmer. Herved kunne kandidaterne følge med i deres muligheder for at blive valgt ind. Dette gjaldt særligt for de kandidater, der var opstillet på lister med sideordnet opstilling, hvor det jo alene er antallet af personlige stemmer, der er afgørende for, om man bliver valgt ind i byrådet. Men også kandidater på de lister, der var opstillet i partilisteorden, kunne få en god fornemmelse for mulighederne for at blive valgt ind i byrådet.

På det nye valg.dk er det imidlertid ikke muligt løbende at se det samlede antal personlige stemmer for de steder, som er talt op. Man kan alene se de personlige stemmer på det enkelte valgsted.

For at sikre at de opstillede kandidatlistor og kandidater på samme måde som hidtil kan følge med i optællingen og resultaternes betydning for mandatfordelingen, vil valgsekretariatet løbende foretage og frigive de resultater, der kommer ind fra valgstederne på valgaftenen. Dette svarer til visningen ved tidligere kommunalvalg i Odense.

Ved fintællingen vil valgsekretariatet tilsvarende løbende foretage og frigive mandatfordelingen på kandidatniveau. Dermed kan de opstillede kandidater løbende få en fornemmelse af, om de er indvalgt eller ej. Dette erstatter den hidtidige visning ved tidligere kommunalvalg i Odense, hvor det samlede antal personlige stemmer, som nævnt ovenfor, blev vist ved fintællingen.

Det er under alle omstændigheder vigtigt at være opmærksom på, at mandatfordelingen løbende kan ændre sig i takt med, at valgstederne tælles op på valgaftenen og fintælles dagen efter. Det fremgår imidlertid tydeligt på valg.dk, hvor mange valgsteder resultatet baserer sig på.

Håndtering af eventuel lodtrækning ved stemmelighed

Hvis der ved fintællingen afslutning er stemmelighed mellem to eller flere kandidater, skal udfaldet ifølge valgloven afgøres ved lodtrækning.

Det nye valgssystem kan på samme måde som det tidligere system håndtere lodtrækningen, men lodtrækningen kan også foretages manuelt.

Hvis der skal trækkes lod mellem to eller flere kandidater om et egentligt mandat eller om 1. og 2. stedfortræderposten, vil systemet spørge, om det skal trække lod, eller om man vil håndtere lodtrækningen manuelt. Tilsvarende vil systemet spørge, hvis der er stemmelighed mellem to kandidater, som har fået et mandat, men hvor der er stemmelighed om, hvilket mandat der er tale om - fx om det er det 18. eller 19. mandat. Ved øvrige tilfælde af stemmelighed - dvs. fra 3. stedfortræder og nedefter trækker systemet selv lod.

Borgmesterforvaltningen ønsker, at Valgbestyrelsen forud for det kommende kommunal- og regionalvalg tager stilling til, om en eventuel lodtrækning skal ske maskinelt eller manuelt, og hvis det besluttet at der i visse tilfælde skal foretages en manuel lodtrækning, bør der vedtages en proces herfor.

Stemmelighed mellem to eller flere kandidater konstateres først, når alle valgsteder er fintalt, og der skal ske en endelig mandatfordeling på baggrund af de indberettede resultater. Man kan ikke se hvor mange lodtrækninger der er tale om, herunder om hvilke mandater. Hvis der er stemmelighed mellem to eller flere kandidater om et egentligt mandat, herunder hvilket mandat, eller om 1. og 2. stedfortræderposten, vil systemet som nævnt ovenfor spørge, om det skal trække lod, eller om man vil håndtere lodtrækningen manuelt. Der kan ikke foretages en mandatfordeling, før der er taget stilling til, hvordan lodtrækningen skal foregå. Hvis der foretages en manuel lodtrækning, skal resultatet indtastes i systemet, før den endelige mandatfordeling kan foretages.

Der er flere hensyn, der efter Borgmesterforvaltningens vurdering bør afvejes over for hinanden, når der skal tages stilling til, om en lodtrækning skal ske manuelt eller maskinelt.

Der er hensynet til åbenhed og gennemsigtighed i forbindelse med en lodtrækning over for hensynet til ønsket om et hurtigt resultat.

Efter en afvejning af disse hensyn er det Borgmesterforvaltningens anbefaling, at der alene anvendes manuel lodtrækning i forbindelse med stemmelighed mellem to eller flere kandidater om et egentligt mandat, mens der i andre tilfælde af stemmelighed sker lodtrækning maskinelt.

Det er endvidere Borgmesterforvaltningens anbefaling, at følgende procedure følges ved manuel lodtrækning:

- De implicerede kandidater, eller en repræsentant for den kandidatliste de er opstillet på, skal have mulighed for at overvære lodtrækningen. Derudover bør Valgbestyrelsens formand eller et andet medlem af Valgbestyrelsen være til stede som repræsentant for Valgbestyrelsen, der har ansvaret for fintællingen.
- Som følge af hensynet til at undgå unødigt forsinkelse af det endelige valgresultat bør tilstedeværelse kun skal tilbydes, hvis de implicerede kandidater mv. kan være til stede i lokalet inden for 30 minutter. Dette gælder også repræsentanten for Valgbestyrelsen. Er dette ikke muligt, trækkes der lod, selvom en eller flere af de involverede kandidater mv. ikke kan være til stede.
- Lodtrækningen foretages i alle tilfælde af stadsdirektøren under overværelse af den juridiske chef.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 3: B-sag: Valgbestyrelsens deltagelse i gennemgang af brevstemmer til kommunal- og regionalvalget

84.03.09-A26-1-25

Sagsresumé

Med virkning fra den 1. januar 2024 blev der foretaget en række ændringer i valglovgivningen.

Valgbestyrelsen blev orienteret herom på mødet den 5. marts 2024.

En af ændringerne vedrørte reglerne for gennemgang af brevstemmer inden valgets begyndelse. Ændringen bestod i, at det nu er Valgbestyrelsen, der er ansvarlig for gennemgangen af de afgivne brevstemmer inden valghandlingens begyndelse med henblik på at undersøge af, om formalia med underskrift og stempel er overholdt, og dermed om brevstemmerne kan tages i betragtning.

Lovens udgangspunkt er derfor, at der skal deltage mindst to medlemmer af Valgbestyrelsen ved gennemgang af brevstemmerne, medmindre Valgbestyrelsen beslutter, at der som tidligere skal deltage mindst to valgstyrere fra hvert valgsted.

På mødet den 5. marts 2024 traf Valgbestyrelsen beslutning om, at det fremover skal være mindst to medlemmer af Valgbestyrelsen, der medvirker ved gennemgangen af brevstemmerne.

Valgbestyrelsen udpegede i den forbindelse borgmester Peter Rahbæk Juel og rådmand Susanne Crawley Larsen til at deltage ved gennemgangen af brevstemmer til Europa-Parlamentsvalget søndag den 9. juni 2024.

Gennemgangen kan foretages 1-2 dage før valget. I Odense Kommune foretages gennemgangen mandag den 17. november kl. 14 centralt på Rådhuset i Festsalen for alle 30 valgsteder.

Selve opgaven med at gennemgå brevstemmerne vil blive udført af 60 kommunalt ansatte valgstyrersekretærer.

På baggrund af ovenstående indstiller Borgmesterforvaltningen, at Valgbestyrelsen udpeger mindst to af sine medlemmer til at medvirke ved gennemgangen af brevstemmerne til kommunal- og regionalvalget inden valghandlingens begyndelse. Det forudsættes i valglovgivningen, at de medvirkende medlemmer fra Valgbestyrelsen er udpeget af forskellige valggrupper i byrådet.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Valgbestyrelsen udpeger mindst to af sine medlemmer fra forskellige grupper af byrådet til at medvirke ved gennemgangen af brevstemmerne til kommunal- og regionalvalget inden valgets begyndelse med henblik på undersøgelse af, om brevstemmerne kan tages i betragtning.

Beslutning

Valgbestyrelsen godkender Borgmesterforvaltningens indstilling.

Peter Rahbæk Juel og Susanne Crawley udpeges til at medvirke ved gennemgang af brevstemmerne.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresuméet.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 4: Lukket: B-sag: Fortroligt punkt - Godkendelse af kandidatlist

84.03.04-A00-1-25